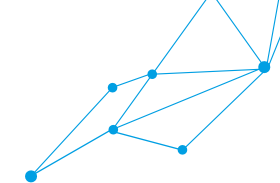

3 Socio-economische zaken

Carine Stassen
Verantwoordelijke van de dienst Socio-economische Zaken bij BRUGEL

“Het volledige systeem van consumentenbescherming herzien!”

In het kader van de instrumenten die de federale regering heeft ingevoerd om gezinnen beter te beschermen (specifiek sociaal tarief en het Energiefonds), zorgt ook de Brusselse wetgever voor de bescherming van de huishoudelijke verbruikers die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedomicilieerd zijn. De dienst Socio-economische Zaken van BRUGEL adviseert de regering en verzekert de goede werking van de verschillende geïmplementeerde gewestelijke hefboomen, om alle Brusselaars toegang te geven tot de energiemarkt.

In 2019 was de bescherming van de Brusselse consument nog altijd opgebouwd rond vier pijlers: de verplichting voor leveranciers om een aanbod te doen, de driejarige contracten, de toekenning van het gewestelijk statuut van beschermde afnemer op vrijwillige basis en de verplichte beslissing van de vrederechter om een contract te ontbinden. Huishoudens van wie het contract afliep tijdens de winterperiode, bleven bevoorrad en gingen automatisch over naar SIBELGA, tegen het sociale tarief.

Gewest vastgesteld dat de beschermingsmaatregelen op gewestelijk vlak de concurrentiedynamiek van de markt belemmerden en jammer genoeg een impact hadden op de kwetsbare klant. Alle indicatoren wijzen dus duidelijk op een verslechtering van enerzijds de energiemarkt en anderzijds de situatie van de meest kwetsbare klanten. De gevestigde leverancier heeft nog steeds 65% van het marktaandeel; de rest is verdeeld over vier leveranciers, waarvan twee minder dan 5% van de markt in handen hebben. Drie van deze leveranciers nemen nog steeds klanten aan zonder aanvullende voorwaarden en bieden onvoorwaardelijke contracten aan.

Voor meer details kunt u het volledige interview van Carine Stassen vinden op de website die gewijd is aan het jaarverslag van 2019. Carine bespreekt ook de nieuwe rol van Sibelga als facilitator en de toestand van de markt in 2019.

Wat is uw mening over de inhoud van deze beschermingsmaatregel?

Carine Stassen: BRUGEL heeft naar aanleiding van een in 2019 uitgevoerde systemische analyse van het reguleringskader en de impact daarvan op de energiemarkt van het Brussels Hoofdstedelijk

Hoe benadeelt deze situatie alle Brusselse consumenten dan volgens u?

Carine Stassen: Veel huishoudens van wie het contract bijna afloopt en die een energieschuld hebben of van wie de meter is afgesloten als gevolg van een beslissing van de vrederechter, vinden geen andere leverancier. Deze situatie treft niet alleen de kwetsbare huishoudens, maar heeft ook gevolgen voor alle Brusselse gezinnen.

Voorzichtige leveranciers zijn terughoudend om aantrekkelijke aanbiedingen voor te stellen. Dit betekent dat de inwoners van Brussel, in termen van het totale marktaanbod, geen toegang hebben tot de meest interessante aanbiedingen, of tot aanbiedingen die het best aansluiten op hun verbruikersprofiel. Brusselaars betalen ongeveer 20% meer dan de tarieven die in het Vlaamse Gewest worden aangeboden. De aanbiedingen die in het BHG worden voorgesteld voor nichemarkten (100% groene leverancier, aanbiedingen voor elektrische voertuigen, enz.) zijn ook aanzienlijk beperkt in vergelijking met de aanbiedingen in de andere twee regio's.

Moet er geen paradigmaverschuiving komen?

Carine Stassen: BRUGEL overweegt dat het energievraagstuk in Brussel te vaak wordt benaderd vanuit het enge perspectief van de kwetsbare klanten. De reguleringscommissie raadt aan om zich te richten op de gemiddelde huishoudelijke klant, zodat hij kan genieten van een dynamische markt en gerichte aanbiedingen. Tegelijkertijd beveelt zij aan om een proactieve, doelgerichte en begeleide beschermingsmaatregelen te bieden aan de meest kwetsbare huishoudens.

Wat vindt u van de vermogensbegrenzer?

Carine Stassen: In 2018 had de Brusselse regering (tegen het advies van BRUGEL) gedacht dat het voldoende was om de vermogensbegrenzer weg te halen om het aantal beschermde klanten te verhogen. In 2019 stelde BRUGEL vast dat het aantal beschermde klanten slechts met 10% toenam, dat het aantal onderbrekingen van de elektriciteitsmeters verder was toegenomen en dat het bedrag van de uitstaande vorderingen op leveranciers niet was gedaald. Voor BRUGEL zijn de administratieve procedures om van deze bescherming te genieten te omslachtig, het systeem is te ingewikkeld om te beheren en schiet zijn doel voorbij.

Aangezien de (nu afgeschafte) vermogensbegrenzer de grootste budgetpost is voor de openbare dienstverplichtingen van de distributienetbeheerder, stelt BRUGEL voor om deze bedragen te besteden aan andere, meer nuttige acties en om de distributienetbeheerder een nieuwe rol te geven als "marktfacilitator". SIBELGA kan worden beschouwd als de schakel tussen de energieleverancier en de klant, in het belang van de klant.

Sociale logica versus marktlogica

Carine Stassen: Volgens BRUGEL wordt de sociale logica in Brussel geconfronteerd met de marktlogica omdat de leveranciers geen duidelijke visie hebben op de situatie en dus hun risico niet kunnen inschatten. Bij een krimpende markt bestaat het risico dat er te weinig aanbieders zijn om aanspraak te maken op een geliberaliseerde markt. En in 2019 was het aantal sluitingen van meters als gevolg van het einde van een contract voor het eerst hoger dan het aantal sluitingen als gevolg van de gerechtigheid van de vredesakkoorden.

BRUGEL raadt aan om het beschermingssysteem te laten evolueren en dynamischer te maken. Het moet zich toespitsen op klanten in moeilijkheden, zowel op tijdelijke basis als structureel. Op basis van deze vaststelling zouden we graag zien dat er een automatische bescherming wordt ingevoerd voor alle begunstigden van het sociale tarief.

Waarom stelt u het beroep op het vrederecht ter discussie?

Carine Stassen: Door te pleiten voor een voorafgaande bemiddeling in plaats van een beroep te doen op de vredesrechter, is BRUGEL ervan overtuigd dat kwetsbare personen beter kunnen worden beschermd. Het heeft de ambitie om een nieuw systeem uit te vinden dat uitgaat van een automatische en proactieve bescherming van de klant, waarbij de klant wordt bevoorrad door de netbeheerder en begeleid door het OCMW. Eind 2019 heeft de reguleringscommissie een advies in die zin uitgebracht en maatregelen opgesteld die aan de regering zullen worden voorgesteld.

In 2019 hebt u het nationale energieovernamedocument herwerkt, waarom?

Carine Stassen: In samenwerking met de communicatiedienst van BRUGEL heeft de sociale dienst het nationale energieovernamedocument bijgeschaafd en verduidelijkt door twee afzonderlijke documenten voor te stellen die betaalbaar zijn voor het grote publiek. Het eerste document is voor conventionele klanten; het tweede is voor klanten die fotovoltatische panelen bezitten. Dit document maakt in feite een vlotte overgang mogelijk tussen de oude en de nieuwkomer in een woning.

In 2019 zag het federale gas- en elektriciteitsfonds zijn financiering teruggeschroefd. Hoe reageerde BRUGEL hierop?

Carine Stassen: In 2019 heeft BRUGEL deelgenomen aan een studie over dit federale gas- en elektriciteitsfonds dat de OCMW's financiert. Aangezien de bedragen die aan deze fondsen worden toegekend voortdurend worden teruggeschroefd, hebben we vastgesteld dat sommige OCMW's van het Gewest niet langer over de nodige middelen beschikken om de rekeningen van kwetsbare gezinnen te betalen. De studie werd erg positief onthaald door de regering, die hierop beloofde op korte termijn een indexering door te voeren.